

Skuteczność wybranych metod aktywizujących w doskonaleniu mowy i osiąganiu gotowości do nauki czytania dzieci sześcioletnich

STRESZCZENIE

Dziecko w wieku przedszkolnym wymaga szczególnej troski, dlatego działania nauczyciela powinny być ukierunkowane na dobór takich metod, które aktywizują i motywują dziecko oraz umożliwiają praktyczne zastosowanie zdobytej wiedzy. Te metody służą wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka, a ponadto rozbudzają jego aktywność twórczą. Główną zaletą metod aktywizujących jest doskonalenie umiejętności przydatnych nie tylko podczas zajęć, ale również w codziennym życiu, np. umiejętności wyciągania wniosków, myślenia analitycznego i krytycznego, łączenia zdarzeń i faktów w związki przyczynowo skutkowe, umiejętności właściwego zachowania się w nowej sytuacji, komunikatywności, dyskusowania, kreatywności.

Niniejsza rozprawa doktorska porusza dwa istotne zagadnienia, które są obecne w pracy nauczyciela przedszkolnego na co dzień. Pierwsze jest związane z rozwojem mowy dziecka sześcioletniego oraz osiągnięciem jego gotowości do nauki czytania. Drugie dotyczy nietypowych rozwiązań w edukacji przedszkolnej, czyli wykorzystania szczególnych metod aktywizujących: kinezylogii edukacyjnej i analizy kinetycznej tekstu literackiego na zajęciach z dziećmi sześcioletnimi.

W rozdziale 1 przedstawiono charakterystykę rozwoju poznawczego i emocjonalnego dziecka w wieku przedszkolnym, a w szczególności w zakresie kształtowania się percepcji wzrokowej, słuchowej, uwagi, myślenia i mowy. Opis zawiera sylwetkę dziecka w tzw. normie rozwojowej, a także dziecka, które może mieć pewne zaburzenia w poszczególnych sferze rozwojowej. Rozdział 2 traktuje o neurokognitywnych założeniach rozwoju dziecięcego mózgu. Dużo uwagi poświęcono tematyce wielozmysłowego pobudzania rozwoju mózgu. Badacze mózgu, na podstawie przeprowadzonych eksperymentów, dowodzą, że mózg nie uczy się tak, jak sądzono dotychczas, a możliwość efektywnego wykorzystania jego potencjału jest do osiągnięcia pod warunkiem wprowadzenia innowacyjnych metod

nauczania. Zostało zasygnalizowane również znaczenie neuroprzekazników w procesie uczenia się. Rozdział 3 stał się próbą uzyskania odpowiedzi na pytanie czym jest gotowość do nauki czytania, jak przebiega proces przyswajania czytania przez dziecko sześciolatnie, jaka jest rola nauczyciela i przedszkola w nabywaniu tej skomplikowanej umiejętności. Sporządzając listę stosowanych metod czytania, od tradycyjnych do alternatywnych, wzięto pod uwagę różnorodność podejść edukacyjnych, mnogość środków dydaktycznych, atrakcyjność oraz możliwość dostosowania ich do możliwości dzieci przedszkolnych. W rozdziale 4 przedstawiono założenia metodologiczne badań własnych, przedmiot i cele tych badań, problemy badawcze, hipotezy, zmienne i ich wskaźniki, metody, techniki i narzędzia oraz teren, organizację, przebieg badań i grupy badane. Rozdział 5 zawiera opis czynników eksperymentalnych zastosowanych w badaniach, czyli dwie metody aktywizujące: kinezylogię edukacyjną i analizę kinetyczną tekstu literackiego. Zaprezentowano szereg ćwiczeń mających na celu zrównoważenie obu półkul mózgowych, polepszenie koncentracji, uwagi, koordynacji wzrokowo - ruchowo-słuchowej. W pozostałych rozdziałach wykazano skuteczność metody kinezylogii edukacyjnej w doskonaleniu mowy oraz w osiągnięciu gotowości do nauki czytania dziecka sześciolatniego poprzez porównanie poziomu kompetencji językowych w badanych grupach i określenie poziomu kompetencji komunikacyjnych po zastosowaniu odpowiedniego zestawu ćwiczeń wg koncepcji P. i G. Dennisonów. Na koniec w rozdziale 10 zaprezentowano efektywność metody kinezylogii edukacyjnej oraz analizy kinetycznej tekstu literackiego, w ujęciu porównawczym. Na podstawie dokonanych analiz pojawiły wnioski końcowe i rekomendacje. Wskazano możliwość zastosowania metod aktywizujących, które są atrakcyjnym i angażującym wiele zmysłów rozwiązaniem stosowanym w spotkaniach z małym odbiorcą.

Pochylając się nad wnioskami wypływającymi z przeprowadzonych badań warto zaznaczyć, iż wszystkie działania eksperymentalne nie tylko przyniosły wiele cennych danych empirycznych, ale spotkały się z dużym zainteresowaniem dzieci i ich aprobatą. Wszystko po to, aby mały człowiek mógł odnieść w przyszłości sukces, by miał wypracowane własne poczucie wartości, stał się prawdziwą osobowością i żeby nie zagubił się w trudnych sytuacjach, które mogą pojawić się w jego życiu.

24. 09. 2019r

Lechciec Alwina